

Σύνοψη έκθεσης (Executive summary, EL)

Ο κύριος στόχος του έργου CDWaste-ManageVET είναι η προώθηση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) στους εργαζόμενους του Κατασκευαστικού κλάδου, αντιμετωπίζοντας τις σύγχρονες απαιτήσεις κατάρτισης στη κατεύθυνση της κυκλικής οικονομίας και της βιώσιμης διαχείρισης των Αποβλήτων Εκσκαφών Κατασκευών & Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ), στη βάση των προτεραιοτήτων που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιπρόσθετοι στόχοι του έργου είναι οι κάτωθι:

- Η προώθηση της **ένταξης στην αγορά εργασίας** και η **ενίσχυση της ικανότητας του ανθρώπινου δυναμικού** και των ευκαιριών σταδιοδρομίας, μέσω της ενσωμάτωσης δωρεάν προσβάσιμης ΕΕΚ.
- Η **ενίσχυση της συνέργειας και συνεργασίας** των εκπροσώπων των φορέων παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των ενδιαφερόμενων μερών «stakeholders» στον Κατασκευαστικό κλάδο, καθώς και η ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών ενίσχυσης δεξιοτήτων και προώθησης της ένταξης στην αγορά εργασίας.
- Η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων, στα πλαίσια της προώθησης εκπαίδευσης που συνδυάζει θεωρητική εκπαίδευση και πρακτική κατάρτιση.

Οι προτεραιότητες του έργου CDWaste-ManageVET, συγκλίνουν με τις σχετικές προτεραιότητες της ΕΕ. Ειδικότερα:

- Ανάπτυξη συνεργασιών με στόχο την προώθηση της πρακτικής μάθησης στο χώρο εργασίας, μέσω της ανάπτυξης νέου καινοτόμου εκπαιδευτικού περιεχομένου (το πρόγραμμα κατάρτισης CDW Management) που ενσωματώνει θεωρητική εκπαίδευση και πρακτική εξάσκηση.
- Ανοιχτή εκπαίδευση και καινοτόμες πρακτικές σε μια ψηφιακή εποχή, μέσω της ενσωμάτωσης στο CDWaste-ManageVET VOOO Open Educational Resources (OERs) που εξασφαλίζουν εύκολη και δωρεάν πρόσβαση σε οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο μέρος, σε όλη την Ευρώπη.

Στο πλαίσιο αυτό, η τρέχουσα **έκθεση παρουσιάζει τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου** που πραγματοποιήθηκε στις εμπλεκόμενες χώρες του έργου (Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία Ρουμανία), σχετικά με το νομοθετικό πλαίσιο, τις πολιτικές που διέπουν τα απόβλητα και ειδικότερα τα απόβλητα ΑΕΚΚ, καθώς και τις ανάγκες κατάρτισης στον τομέα διαχείρισης των αποβλήτων ΑΕΚΚ. Επιπλέον παρουσιάζει την ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά στη διαχείριση των αποβλήτων ΑΕΚΚ, καθώς και συνήθη προβλήματα που εντοπίζονται κατά την ανακύκλωση, αλλά και τα πιθανά σημεία που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα.

Όπως παρατίθεται αναλυτικά στην παρούσα έκθεση, ορισμένες χώρες διαθέτουν επαρκές νομοθετικό πλαίσιο, δράσεις, σχέδια δράσεις και πρωτοβουλίες για την αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων ΑΕΚΚ, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Ωστόσο, οι

περισσότερες χώρες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια στην προσπάθεια μείωσης της παραγωγής αποβλήτων, σωστής διαχείρισης, διάθεσης και αξιοποίησης των αποβλήτων, στα πλαίσια της εφαρμογής του Πρωτοκόλλου διαχείρισης των αποβλήτων ΑΕΚΚ και των σχετικών Οδηγιών της ΕΕ. Όσον αφορά στα **συνηθέστερα εμπόδια και προβλήματα που εντοπίζονται**, μερικά από τα πιο ουσιώδη και συνήθη είναι:

- Η παράνομη απόθεση αποβλήτων,
- η έλλειψη ελεγκτικού μηχανισμού από τις δημοτικές και τοπικές αρχές,
- η έλλειψη οικονομικών και φορολογικών κινήτρων για ανακύκλωση και χρήση ανακυκλωμένων υλικών στον Κατασκευαστικό κλάδο και
- η έλλειψη νοοτροπίας προς μία κατεύθυνση αειφόρας και βιώσιμης διαχείρισης των πόρων.

Στο πλαίσιο αυτό, και δεδομένων των πορισμάτων και συμπερασμάτων της παρούσας έρευνας **προέκυψαν συστάσεις επί του περιεχομένου του εκπαιδευτικού προγράμματος** το οποίο θα αναπτυχθεί και σχεδιαστεί στα πλαίσια του παρόντος έργου.

Τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν από τους εταίρους του έργου στις εμπλεκόμενες χώρες αποτελούν χρήσιμες πληροφορίες και εισροές, οι οποίες θα αξιοποιηθούν για την περαιτέρω ανάπτυξη των υπόλοιπων πακέτων εργασίας του έργου και ειδικότερα για τη σχεδίαση του εκπαιδευτικού προγράμματος για τη διαχείριση των Αποβλήτων Εκσκαφών Κατασκευών & Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) (Πακέτο Εργασίας 2) καθώς και για την ανάπτυξη της σχετικής πλατφόρμας τηλε-κατάρτισης (Πακέτο Εργασίας 3).

Παράλληλα, στα πλαίσια της **πρωτογενούς έρευνας πεδίου που πραγματοποιήθηκε, διερευνήθηκε η τρέχουσα κατάσταση σχετικά με την επαγγελματική κατάρτιση και τα προγράμματα σπουδών** που αφορούν στη διαχείριση αποβλήτων ΑΕΚΚ στις εμπλεκόμενες χώρες. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω στοχευμένων ερωτηματολογίων προς παρόχους ΕΕΚ (10 πάροχοι ΕΕΚ ανά χώρα) καθώς και μέσω συνεντεύξεων (μέσω διαδικτύου ή τηλεφωνικά) προς **παρόχους ΕΕΚ και εκπρόσωπους της Κατασκευαστικής βιομηχανίας** (εταιρίες διαχείρισης αποβλήτων ΑΕΚΚ), (5 πάροχοι κατάρτισης και 5 εταιρίες ανά χώρα).

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των εκπροσώπων της βιομηχανίας, οι κύριες γνώσεις/ δεξιότητες για τα απόβλητα ΑΕΚΚ που πρέπει να αναπτύξουν οι εργαζόμενοι μέσω μελλοντικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων είναι ο τρόπος εκτέλεσης των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων ΑΕΚΚ στο εργοστάσιο, καθώς και η αναγνώριση των ρευμάτων αποβλήτων από την κατεδάφιση μέχρι και την ανακαίνιση, αλλά και η γνώση επί των ρευμάτων αποβλήτων που πρέπει να απομακρυνθούν πριν την κατεδάφιση, ώστε να αποφευχθεί η παραγωγή νέων αποβλήτων. Θεωρείται επίσης πολύ σημαντική η γνώση της ιδιαιτερότητας της χρήσης ανακυκλωμένων αδρανών υλικών στην παραγωγή σκυροδέματος και ο αντίκτυπος της χρήσης αδρανών υλικών από τη θραύση αδρανών αποβλήτων κατεδάφισης βάσει των ιδιοτήτων του νωπού και σκληρυμένου σκυροδέματος, καθώς και για άλλους τρόπους χρήσης αποβλήτων που προκύπτουν από τις εργασίες κατεδάφισης στη βιομηχανία σκυροδέματος (ή κατασκευές) - εκτός από τη χρήση αδρανών υλικών από ανακυκλωμένο σκυρόδεμα.

Η έρευνα υπογράμμισε επιπλέον την αναγκαιότητα κατάρτισης σε διάφορα αντικείμενα επί τους θέματος, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης. Υπό το πρίσμα αυτό, προέκυψαν προτάσεις και **συστάσεις σχετικά με το περιεχόμενο της κατάρτισης, τη μεθοδολογία και την αξιολόγηση της κατάρτισης, ανάλογα με τον ομάδα στόχο**. Κατ' επέκταση, τα βασικότερα θέματα που πρέπει να ενταχθούν σε ένα αντίστοιχο πρόγραμμα κατάρτισης περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ευαισθητοποίηση στο θέμα της διαχείρισης των αποβλήτων ΑΕΚΚ (περιβαλλοντική συνείδηση, βιώσιμη χρήση των πόρων, κανονιστικές πτυχές/ νομοθετικό πλαίσιο κ.λπ.),
- διαχείριση αποβλήτων ΑΕΚΚ (εθνικές και κοινοτικές πολιτικές και πρωτοβουλίες · διαχείριση και επεξεργασία ΑΕΚΚ, τεχνικές επεξεργασίας, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης και ανάκτησης ενέργειας από τα Απόβλητα ΑΕΚΚ, που προκύπτουν από τη διαλογή/ σύνθλιψη, διάθεση κ.λπ.),
- χειρισμός, διαλογή/ διαχωρισμός ρευμάτων αποβλήτων ΑΕΚΚ (προσδιορισμός και διαχείριση κινδύνων που σχετίζονται με τη διαχείριση αποβλήτων ΑΕΚΚ, διαχείριση διαφορετικών ρευμάτων αποβλήτων, τόσο επικίνδυνων όσο και μη επικίνδυνων, αναγνώριση, επιλογή και διαχωρισμός διαφορετικών τύπων ροών αποβλήτων σε όλα τα στάδια κατασκευής / εργασιών ΑΕΚΚ, · διαχωρισμός και συσκευασία (για μεταφορά)),
- σχέδια διαχείρισης αποβλήτων ΑΕΚΚ,
- έλεγχος διεργασιών,
- αγορά ανακυκλωμένων αποβλήτων ΑΕΚΚ κ.λπ.

Το **βασικό συμπέρασμα** της έρευνας είναι ότι η συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων ΑΕΚΚ. Ειδικότερα, υπογραμμίστηκε η αναγκαιότητα εκπαίδευσης των εργαζομένων καθώς και η σκοπιμότητα του προγράμματος τηλε-κατάρτισης στην κατεύθυνση της **κυκλικής οικονομίας**, της **περιβαλλοντικής συνείδησης και της καλλιέργειας νοοτροπίας προς μία βιώσιμη και κυκλική οικονομία**.